

IZAZOVI I PREPORUKE BOSNA I HERZEGOVINA o slobodi okupljanja

PREVIŠE RESTRIKTIVNE ZAKONSKE ODREDBE O PROSTORU

Previše restriktivne zakonske odredbe o prostoru za javna okupljanja u nekim dijelovima BiH - ograničavanje prostora/lokacije za okupljanja u suprotnosti su sa međunarodnim standardima.

Problem

Postojeća ograničenja u odnosu na prostor/mjesto okupljanja u suprotnosti su sa *međunarodnim standardima*, a u Izveštaju o praćenju slobode mirnog okupljanja OSCE/ODIHR-a i Venecijanske komisije preporučuje se¹ da se ne uvode nikakve apsolutne zabrane u vezi sa mjestima javnih okupljanja.² Apsolutna ograničenja, kao što je zabrana svih okupljanja na određenim lokacijama, nisu u skladu sa principom proporcionalnosti.

Međunarodni standard

Prostor i vrijeme održavanja okupljanja ne bi se trebali ograničavati na određene lokacije i određeno vrijeme. Venecijanska komisija izričito propisuje da država (odgovorna tijela) nosi teret dokazivanja kada se radi o ograničavanju vremena i prostora za održavanje određenog okupljanja, kao i da ograničenja trebaju biti razmjerna situaciji.

Kako ga implementirati

NEPRIZNATA SPONTANA OKUPLJANJA

Neki dijelovi BiH **ne priznaju spontana okupljanja.**

U relevantnim međunarodnim dokumentima su priznata spontana okupljanja, a Venecijanska komisija navodi: *“U otvorenom društvu, mnoge vrste okupljanja ne opravdavaju nikakav oblik službenog reguliranja.”*³

U preporuci se dalje kaže da je obavještenje (a ne zahtjev) potrebno samo kada su potrebne i mjere sigurnosti i mjere upravljanja saobraćajem da bi se omogućilo ostvarivanje prava na mirno okupljanje.

Kada je potrebno obavještenje, Venecijanska komisija preporučuje da se u zakonu ostavi prostor za izuzetke.⁴ U tom smislu, okupljanje se ne može prekinuti ili zabraniti uz objašnjenje da zahtjev nije podnesen ili odobren.

Spontana okupljanja se trebaju priznati i dozvoliti u svim primjenjivim zakonima. A nadležni organi trebaju olakšati njihovo održavanje u praksi.

STROGE NOVČANE KAZNE I ODGOVORNOST

Neki dijelovi BiH **propisuju stroge novčane kazne i odgovornost** organizatora za nezakonito (?) ponašanje tokom javnih okupljanja.

Obaveze organizatora da zaštite građanska prava i javni red nisu u skladu sa međunarodnim standardima. Specijalni izvjestitelj o pravima na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja navodi: *“Organizatore i učesnike okupljanja ne treba smatrati odgovornim za nezakonito ponašanje drugih osoba... [a ni njima ni] redarima tokom okupljanja ne treba nametati odgovornost za održavanje javnog reda”.*⁵

Odgovornost organizatora treba se ponovo procijeniti i revidirati u zakonu, u skladu sa međunarodnim standardima.

NEDOSTATAK KOMUNIKACIJE IZMEĐU ORGANIZATORA I POLICIJE

Nedostatak komunikacije između organizatora i agencija za izvršenje zakona (policije) prije i tokom okupljanja.

Međunarodnim standardima su utvrđene preporuke za uspostavljanje i održavanje efektivne komunikacije između organizatora i policajaca⁶.

Policija bi trebala osigurati održavanje efektivne komunikacije sa organizatorima prije, tokom i nakon okupljanja. Policija bi za svako okupljanje trebala imenovati kontakt osobu koja će biti odgovorna za redovnu i organiziranu komunikaciju sa organizatorima.

¹OSCE/ODIHR Report *Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States*, December 2014, dostupno na: <http://www.osce.org/odihr/132281?download=true>, str. 8

² Compilation of Venice Commission opinions concerning Freedom of Assembly, CDL 2012, str.21, dostupno na [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL\(2012\)014rev2-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL(2012)014rev2-e)

³ OSCE/ODIHR Preporuke Venecijanske komisije 2010., preporuka 4.1, str. 17/18.

⁴ ibid. 4.2, str. 18.

⁵ Specijalni izvjestitelj UN o pravima na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja navodi, Maina Kiai (2012.). Best practices related to the rights to freedom of peaceful assembly and of association, stav 31. A/HRC/20/27. Vidi još detalja u: OSCE/ODHR and Venice Commission, *Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly Second Edition 2010*; preporuka 5.7.

⁶ OSCE/ODIHR Report *Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States*, December 2014, stav 230.

This material was produced under the project 'The Western Balkans Assembly Monitor' managed by ECNL which was made possible by the International Center for Not-for-Profit Law through the Civic Space Initiative, implemented in partnership with ARTICLE 19, CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation, and the World Movement for Democracy.

Copyright ECNL and Civil Rights Defenders © 2016

